

تاثیر زمان وجین علف‌های هرز روی درختچه چای رقم کاشف

سیدتقی میرقاسمی*، مقصود فرخی، اسمعیل طاهری، علی فاطمی و محمد رحیم‌نژاد
پژوهشکده چای، موسسه تحقیقات علوم باغبانی، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، لاهیجان، ایران
* t.mirghasemi.1963@gmail.com

بیان مسئله

فسفر) با درختچه چای رقابت می‌کنند و قدرت آنها در جذب این عناصر چند برابر ختچه چای است (سانا، ۱۹۸۹). این پژوهش با هدف دستیابی به تعیین میزان خسارت علف‌های هرز به چای و همچنین بهترین زمان مبارزه با آنها بنا به ملاحظات اقتصادی انجام شد.

طبق تحقیقات انجام شده ۹۱ گونه علف هرز متعلق به ۷۵ جنس و ۲۳ خانواده گیاهی جزء گیاهان علف‌های هرز چای می‌باشند که ۱۳ گونه غالب هستند (میرقاسمی و محمد شریفی، ۲۰۱۰). در مجموع استقرار چنین جامعه ای گیاهی در باغ‌های چای می‌تواند خسارت زا باشد. علف‌های هرز در جذب عناصر غذایی اصلی (نیترژن، پتاسیم و

شرح کار

شد. در این آزمایش صفات رویشی (برگ سبز و تعداد سرشاخه) و کیفی (تانن، عصاره آبی، ماده جامد و رطوبت) درختچه چای و صفات وابسته به علف‌های هرز (ماده خشک و تراکم) همراه با ارزیابی اقتصادی مورد بررسی قرار گرفتند. در تحلیل اقتصادی تمامی هزینه‌های داشت چای (هرس- وجین- برداشت- انرژی- کودپاشی) محاسبه، و از درآمد (قیمت برگ سبز × تولید برگ در هکتار) کسر و در نهایت سود خالص بدست آمد. کلیه محاسبات توسط نرم افزارهای SAS و اکسل انجام گرفت.

به منظور تاثیر وجین علف‌های هرز روی عملکرد صفات رویشی و کیفی درختچه چای رقم کاشف (رقم امید بخش ۱۰۰ سابق) علف‌های هرز آزمایشی در قالب طرح بلوک کامل تصادفی با ۷ تیمار در ۳ تکرار در باغ رقم کاشف اجرا شد. تیمارها شامل حذف علف هرز برای دوره‌های ۱، ۲، ۳، ۴ و ۵ ماه، به همراه تیمارهای شاهد آلوده و عاری از علف هرز که از ۱۵ فروردین تا پایان برگ چینی در ایستگاه شهید مطهری املش (خالسر) طی سال‌های ۹۳-۹۱ به مدت دو سال در کرت‌هایی به مساحت ۲۰ مترمربع انجام

تصویر ۱: تداخل علف‌های هرز در باغ چای

تصویر ۲. اعمال تیمارهای وجین علف هرز در باغ چای

نتیجه‌گیری و پیشنهاد

(بوت و همکاران، ۲۰۰۳) از طرفی اعمال تیمار ۲ ماه عاری از علف هرز مصادف با فصل بهار (اوج رشد رویشی و گلدهی علف‌های هرز) می باشد، و در نتیجه تیمارهای ۲ و ۵ ماه عاری از علف هرز اختلاف چندانی با هم نداشتند. مقایسه میانگین تیمارها نشان داد که بیشترین مقدار برگ سبز از تیمارهای عاری از علف هرز و ۲ ماه عاری از علف هرز به ترتیب با ۱۰/۱۷ و ۹/۱۷ کیلوگرم در ۲۰ مترمربع و کمترین در شاهد آلوده به علف هرز با ۳/۳۳ کیلو گرم در ۲۰ متر مربع کرت استحصال گردید. بیشترین تعداد سرشاخه‌ها از تیمارهای ۲ و ۵ ماه عاری از علف هرز و

مقایسه میانگین تیمارهای سال ۹۲ و ۹۳ باغ رقم کاشف نشان داد که بیشترین مقدار ماده خشک علف‌های هرز مربوط به تیمار شاهد آلوده به علف هرز با ۱۰/۳ گرم در ۰/۲۵ متر مربع و کمترین مربوط به تیمارهای ۲ و ۵ ماه عاری از علف هرز به ترتیب با مقادیر ۲ و ۳ گرم در ۰/۲۵ متر مربع بودند. بالا رفتن دوره تداخل علف‌های هرز به نوعی می تواند رقابت درون گروهی آنها را بالا ببرد و باعث پدیده خود کنترلی در علف‌های هرز شود در نتیجه تراکم علف‌های هرز تا حدی بالا می‌رود و سپس ثابت می‌گردد

همیشه تمیز (۵۱ عدد تقریباً برای هر دو در ۰/۲۵ متر مربع) و کمترین تعداد سرشاخه از تیمار شاهد (۲۴ عدد در ۰/۲۵ متر مربع) بدست آمد. در ضمن کمترین مقدار ماده خشک علف‌های هرز مربوط به تیمار ۲ ماه عاری از علف‌های هرز بود از طرفی اعمال تیمار ۲ ماه عاری از علف‌هرز (مصادف با فصل بهار) که مصادف با اوج رشد رویشی هر دو گیاه درختچه چای و علف‌های هرز (به دلیل بارندگی زیاد و دمای مطلوب بر طبق داده‌های جوی) می‌باشد. لذا زمان خوبی برای مبارزه با علف‌های هرز در چای می‌باشد و می‌توان با صرف هزینه کمتر خسارت علف‌های هرز را کم نمود. این نتایج با نتایج باغستانی و همکاران (۱۳۸۵) که اظهار داشتند علف‌های هرز که در اوایل فصل سبز می‌شوند رقابت بیشتری با گیاهان زراعی خواهند داشت و

خسارت بیشتری ایجاد می‌کنند مطابقت دارد. مقایسه میانگین اثرات تداخل زمانی علف‌های هرز روی صفات کیفی چای در سال ۹۲ نشان داد بیشترین میزان تانن مربوط به تیمار ۲ ماه عاری از علف هرز ۱۳/۴۳ و کمترین میزان مربوط به تیمار شاهد آلوده با ۱۱/۴۳ درصد بود. نتایج بدست نشان داد که تیمار ۲ ماه عاری از علف هرز (مصادف با فصل بهار) با داشتن عملکرد بالای برگ سبز، (۴۵۸۳/۵ کیلو گرم برگ سبز در هکتار)، تعداد سرشاخه و کنترل علف هرز نه تنها زمان مناسبی برای وجین می‌باشد بلکه با داشتن سود خالص ۴۳۲۴۰۵۰ ریال در هکتار در بین تیمارهای آزمایشی، بنا به ملاحظات اقتصادی قابل توصیه در باغ‌های چای می‌باشد.